

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

**Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie
za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

INFORMACJA O ZAWODZIE

Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa operacyjnego (222212)

Pielęgniarki z tytułem specjalisty

**Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej rozpowszechnianie
za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

INFORMACJA O ZAWODZIE

Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa operacyjnego (222212)

Pielęgniarki z tytułem specjalisty

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy

Publikacja opracowana w ramach projektu **Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, Oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.4 Modernizacja publicznych i niepublicznych służb zatrudnienia oraz lepsze dostosowanie ich do potrzeb rynku pracy

PROJEKT NR: POWR.02.04.00-00-0060/16-00

Partnerzy projektu INFODORADCA+:

- DORADCA Consultants Ltd Sp. z o.o., Gdynia
- Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy, Radom
- Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa
- Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa
- PBS Sp. z o.o., Sopot

INFORMACJA O ZAWODZIE

Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa operacyjnego (222212)

© Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy, Warszawa 2018

Kopiowanie i rozpowszechnianie w całości lub w części dozwolone wyłącznie za podaniem źródła.

ISBN 978-83-7789-495-8 [43]

Publikacja bezpłatna

Zdjęcie na okładce wykonane przez zespół ekspercki.

SPIS TREŚCI

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU	3
1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności).....	3
1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu.....	3
1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD	3
1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący	3
2. OPIS ZAWODU.....	4
2.1. Synteza zawodu	4
2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania	4
2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy).....	5
2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne.....	6
2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie	8
2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji	9
2.7. Zawody pokrewne	9
3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE	10
3.1. Zadania zawodowe	10
3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Organizowanie pracy bloku operacyjnego.	10
3.3. Kompetencja zawodowa Kz2: Organizowanie i uczestniczenie w zabiegach operacyjnych. ...	11
3.4. Kompetencje społeczne.....	12
3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.....	13
3.6. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji.....	13
4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO.....	14
4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie	14
4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu	15
4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów	16
4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.....	16
5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)	17
6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE	17
7. SŁOWNIK POJĘĆ	19
7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)	19
7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)	21

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU

1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności)

Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa operacyjnego 222212

1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu

- Instrumentariuszka.
- Pielęgniarka operacyjna.

1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD

W Międzynarodowym Standardzie Klasyfikacji Zawodów ISCO-08 odpowiada grupie:

- 2221 Nursing professionals.

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007):

- Sekcja Q – Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.

1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący

Notka metodologiczna

Opis informacji o zawodzie opracowano na podstawie:

- analizy źródeł (akty prawne, klasyfikacje krajowe, międzynarodowe) oraz źródeł internetowych,
- wyników badań i analiz prowadzonych w projekcie: SPO RZL (2006-2007) „Opracowanie i upowszechnianie krajowych standardów kwalifikacji zawodowych”,
- analizy opisu zawodu zamieszczonego w wyszukiwarce opisów zawodów na Portalu Publicznych Służb Zatrudnienia,
- badań ankietowych prowadzonych w projekcie INFODORADCA+ w październiku 2018 r.,
- zebranych opinii od recenzentów, członków panelu ewaluacyjnego oraz zespołu ds. walidacji i jakości informacji o zawodach.

Autorzy i eksperci opiniujący

Zespół Ekspercki:

- Barbara Czaja – Copernicus Podmiot Lecznicy, Gdańsk.
- Wojciech Gostomski – Doradca Consultants Ltd. Sp. z o.o., Gdynia.
- Monika Łęgosz – Uniwersyteckie Centrum Kliniczne, Gdańsk.

Zespół ds. walidacji i jakości informacji o zawodzie:

- Joanna Gralak-Merchel – Doradca Consultants Ltd. Sp. z o.o., Gdynia.
- Włodzimierz Walkusz – Doradca Consultants Ltd. Sp. z o.o., Gdynia.

Recenzenci:

- Helena Osińska – Szpitale Pomorskie Sp. z o.o., Gdynia.
- Ewa Sztuczka – Wojewódzki Szpital Zespolony w Toruniu, Toruń.

Panel ewaluacyjny – przedstawiciele partnerów społecznych:

- Paweł Bagniewski – Zakładowa Organizacja Związkowa Ogólnopolskiego Związku Zawodowego Pielęgniarek i Położnych przy Szpitalu Marynarki Wojennej w Gdańsku, Gdańsk.
- Barbara Szyszka – Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Gdańsku, Gdańsk.
- Krzysztof Symela – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.

Data (rok) opracowania opisu informacji o zawodzie: 2018 r.

WAŻNE:

W tekście opisu informacji o zawodzie występują podkreślenia wybranych określeń wraz z indeksem górnym, który wskazuje numer definicji w słowniku branżowym w punkcie 7.2.

2. OPIS ZAWODU

2.1. Synteza zawodu

Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa operacyjnego to osoba, która bierze udział w przygotowaniu i przeprowadzaniu zabiegu operacyjnego. Po zapoznaniu się z rodzajem wykonywanej operacji, przygotowuje niezbędne narzędzia i sprzęt. Praca w bloku operacyjnym⁴ odbywa się według określonych zasad, które ujęte są w standardach, procedurach i zarządzeniach wewnętrznych.

2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania

Opis pracy

Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa operacyjnego podejmuje działania związane z przygotowaniem sali operacyjnej, sprzętu, narzędzi podstawowych, instrumentarium specjalistycznego¹⁰, materiału opatrunkowego i szwów chirurgicznych²⁸ niezbędnych do przeprowadzenia operacji. Podczas zabiegu operacyjnego pełni rolę pielęgniarki asystującej lub pomagającej. Pielęgniarka asystująca, po chirurgicznym myciu rąk, ubraniu się w sterylną odzież, przygotowuje narzędzia i materiał do rozpoczęcia, przeprowadzenia i zakończenia zabiegu. Pielęgniarka pomagająca ma za zadanie umożliwić pielęgniarce asystującej przygotowanie się do operacji. Pomaga w ułożeniu pacjenta do zabiegu, obsługuje wszystkie urządzenia, które są używane podczas danej operacji. Ścisłe współpracuje z pielęgniarką asystującą w kontrolowaniu liczby narzędzi i ilości materiału opatrunkowego. Zapewnia pacjentowi poczucie bezpieczeństwa i dba o poszanowanie jego godności osobistej. Po zakończonej operacji przekazuje narzędzia i sprzęt używany podczas zabiegu do centralnej sterylizatorni⁵, nadzoruje sprzątanie i dezynfekcję⁷ sali operacyjnej.

Sposoby wykonywania pracy

Praca w zawodzie **pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa operacyjnego** ma charakter zarówno umysłowy, jak i fizyczny. Zwykle realizowane są następujące czynności:

- podejmowanie działań związanych z koordynacją i przygotowaniem sali operacyjnej do operacji (narzędzi, instrumentarium specjalistycznego, urządzeń, materiałów opatrunkowych, szwów chirurgicznych, niezbędnych do przeprowadzenia danej operacji),
- zapewnianie pacjentowi intymności,
- instrumentowanie¹¹ do zabiegów operacyjnych,
- dbanie o jałowość¹² miejsca operowanego,
- kontrolowanie narzędzi oraz materiałów używanych podczas zabiegu,
- przekazywanie narzędzi do centralnej sterylizatorni po wykonanej operacji,
- zabezpieczanie pobranych tkanek, płynów do badań,
- prowadzenie dokumentacji – np. protokołu pielęgniarki operacyjnej²³.

Praca jest wykonywana przez kobiety i mężczyzn.

W trakcie pracy pielęgniarka operacyjna kontaktuje się m.in. z:

- zespołem operacyjnym³⁴, którego jest członkiem,
- pielęgniarkami z poszczególnych oddziałów zabiegowych,
- pracownikami centralnej sterylizatorni,

- ekipami sprzątającymi,
- innymi pracownikami szpitala.

Więcej szczegółowych informacji znajduje się w sekcjach: 3.1. Zadania zawodowe oraz 3.2 i 3.3. Kompetencje zawodowe.

2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)

Warunki pracy

Praca w zawodzie **pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa operacyjnego** może być wykonywana w budynkach, a w szczególnych wypadkach na wolnym powietrzu (podczas klęsk żywiołowych).

Miejscom pracy są:

- bloki i sale operacyjne,
- sale hybrydowe²⁵,
- oddziały chirurgii jednego dnia⁶,
- ambulatoria¹,
- gabinety chirurgii plastycznej,
- pracownie endoskopowe⁹,
- sale opatrunkowe w publicznych i niepublicznych zakładach opieki zdrowotnej,
- centralne sterylizatornie.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie.

Wykorzystywane maszyny i narzędzia pracy

Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa operacyjnego w działalności zawodowej wykorzystuje m.in.:

- sprzęt będący wyposażeniem sali operacyjnej:
 - diatermię chirurgiczną⁸,
 - stół operacyjny²⁷,
 - kolumnę chirurgiczną¹³,
 - kolumnę endoskopową¹⁴,
 - lampę operacyjną¹⁵;
- inne urządzenia specjalistyczne:
 - mikroskop operacyjny¹⁸,
 - laser¹⁶,
 - nóż harmoniczny¹⁹,
 - nóż ultradźwiękowy²⁰,
 - wiertarkę medyczną (napęd)³¹,
 - urządzenie do odsysania³⁰.

Większość wymienionego sprzętu i urządzeń jest używana głównie przez lekarza operującego, natomiast pielęgniarka operacyjna odpowiada za jego przygotowanie i obsługę.

Organizacja pracy

Praca w zawodzie **pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa operacyjnego** może mieć charakter pracy jednozmianowej lub zmianowej. Praca w systemie zmianowym ma charakter ciągły i odbywa się w dni powszednie, niedziele i święta. Obejmuje najczęściej dyżury 12-godzinne pełnione w bloku operacyjnym. Godziny rozpoczęcia i zakończenia pracy są regulowane przez przepisy wewnętrzne pracodawcy.

Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa operacyjnego najczęściej współpracuje z innymi osobami w ramach zespołu. Zespół tworzą:

- inne pielęgniarki różnych specjalizacji,
- lekarz,
- lekarz specjalista,
- radiolog,
- technik radiologii,
- sanitariusz,
- personel laboratorium, banku krwi,
- personel pomocniczy i inni przedstawiciele zawodów medycznych.

Pielęgniarki są ustawowo zobowiązane do zrzeszania się w Okręgowej Izbie Pielęgniarek i Położnych właściwej dla miejsca wykonywania zawodu. Członkostwo w izbie wiąże się z odprowadzaniem składek. Izby prowadzą rejestr pielęgniarek, orzekają w zakresie odpowiedzialności zawodowej i sprawują pieczę nad należytym wykonywaniem zawodów pielęgniarstwa.

WAŻNE:

Pielęgniarki – specjaliści pielęgniarstwa operacyjnego, podobnie jak wszystkie inne pielęgniarki, ponoszą odpowiedzialność za działalność zawodową, w tym etyczną przed Rzecznikiem Odpowiedzialności Zawodowej i Sądem Pielęgniarek i Położnych, zgodnie z Kodeksem Etyki Zawodowej Pielęgniarki i Położnej.

Zagrożenia mające wpływ na bezpieczeństwo pracy człowieka

W pracy **pielęgniarki – specjalisty pielęgniarstwa operacyjnego** zagrożenie stanowią:

- czynniki fizyczne: promieniowanie, hałas, pole elektromagnetyczne, drgania emitowane przez różne urządzenia, które mają działanie drażniące i mogą zaburzać funkcjonowanie układu nerwowego, odpornościowego czy zwiększyć ryzyko chorób nowotworowych,
- czynniki chemiczne: kontakt ze stosowanymi środkami do dezynfekcji i sterylizacji²⁶, środkami czyszczącymi, środkami ochronnymi²⁹, podawanymi lekami – mogące prowadzić do alergii i zatruć,
- czynniki biologiczne: bakterie, wirusy, grzyby chorobotwórcze oraz pasożyty, którymi pielęgniarka może zainfekować się podczas bezpośredniego kontaktu z pacjentami – powodujące choroby zakaźne,
- czynniki ergonomiczne: wymuszona pozycja ciała, znaczny wysiłek fizyczny, monotonia ruchów – mogące skutkować chorobami narządu ruchu, dyskomfort wynikający z pracy zmianowej i w porze nocnej, ryzyko skaleczeń ostrymi narzędziami używanymi przy udzielaniu świadczeń,
- czynniki psychiczne: stres związany z opieką nad pacjentami, zabiegi operacyjne wykonywane natychmiastowo, komplikacje mogące wystąpić podczas operacji, identyfikacja z problemami chorych i umierających pacjentów – mogące prowadzić do wypalenia zawodowego.

2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne

Wymagania psychofizyczne

Dla pracownika wykonującego zawód **pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa operacyjnego** ważne są:

w kategorii wymagań fizycznych

- sprawność narządu słuchu,
- sprawność narządu wzroku,
- sprawność narządu węchu,
- sprawność układu kostno-stawowego,
- sprawność układu mięśniowego;

w kategorii sprawności sensomotorycznych

- koordynacja wzrokowo-ruchowa,

- ostrość wzroku,
- ostrość słuchu,
- powonienie,
- spostrzegawczość,
- szybki refleks,
- zmysł równowagi,
- zręczność rąk i palców;

w kategorii sprawności i zdolności

- dobra organizacja pracy własnej,
- dobra pamięć,
- zdolność koncentracji uwagi,
- rozumowanie logiczne,
- gotowość niesienia pomocy,
- indywidualne podejście do pacjenta,
- poczucie estetyki,
- podzielność uwagi,
- współdziałanie i współpraca w zespole (grupie),
- zdolność obserwacji,
- zdolność podejmowania szybkich i trafnych decyzji,
- zdolność pracy w warunkach monotonnych;

w kategorii cech osobowościowych

- wytrwałość i cierpliwość,
- dokładność,
- dyskrecja,
- gotowość do pracy w warunkach monotonnych,
- elastyczność,
- zdolność do współpracy z różnymi osobowościami,
- empatia,
- komunikatywność,
- kreatywne podejście do rozwiązywania problemów,
- wytrzymałość na długotrwałą stałą pozycję ciała,
- wytrzymałość na długotrwały wysiłek fizyczny i psychiczny,
- obowiązkowość,
- radzenie sobie ze stresem,
- odpowiedzialność za innych,
- opanowanie,
- rzetelność,
- samodzielność,
- samokontrola,
- sumienność,
- uczciwość,
- wyrozumiałość,
- wysoka samodyscyplina,
- wytrwałość,
- życzliwość.

Więcej informacji znajduje się w sekcjach: 3.4. Kompetencje społeczne; 3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.

Wymagania zdrowotne

Praca w zawodzie **pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa operacyjnego** wymaga dobrego ogólnego stanu zdrowia.

Przeciwwskazaniami do wykonywania zawodu pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa operacyjnego są:

- niesprawność narządu wzroku niedająca się skorygować okularami lub soczewkami kontaktowymi,
- nosicielstwo chorób zakaźnych oraz pasożytniczych,
- niesprawność narządu ruchu, zwłaszcza kończyn dolnych i górnych,
- choroby psychiczne.

WAŻNE:

O stanie zdrowia i ewentualnych przeciwwskazaniach do wykonywania zawodu orzeka lekarz medycyny pracy.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.

2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Wykształcenie niezbędne do podjęcia pracy w zawodzie

Do podjęcia pracy w zawodzie **pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa operacyjnego** wymagane jest posiadanie wykształcenia wyższego co najmniej I stopnia oraz ukończenie szkolenia specjalizacyjnego w dziedzinie pielęgniarstwa operacyjnego. Preferowane jest posiadanie tytułu magistra pielęgniarstwa.

Tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Do wykonywania zawodu **pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa operacyjnego** niezbędne jest posiadanie prawa wykonywania zawodu, wydawanego przez Okręgową Izbę Pielęgniarek i Położnych, na podstawie dyplomu ukończenia uczelni wyższej kształcącej w zawodzie pielęgniarki oraz tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa operacyjnego.

Tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa operacyjnego nadawany jest po odbyciu specjalizacji i pozytywnym zdaniu egzaminu państwowego w Centrum Kształcenia Podyplomowego Pielęgniarek i Położnych. Do specjalizacji może przystąpić osoba, która:

- posiada prawo wykonywania zawodu, wydawane przez Okręgowe Rady Pielęgniarek i Położnych,
- pracowała w zawodzie co najmniej przez 2 lata w okresie ostatnich 5 lat,
- została dopuszczona do specjalizacji po przeprowadzeniu postępowania kwalifikacyjnego.

Dodatkowym atutem przy zatrudnianiu pielęgniarki – specjalisty pielęgniarstwa operacyjnego może być:

- tytuł magistra pielęgniarstwa,
- tytuł specjalisty w pokrewnej dziedzinie,
- ukończenie kursów specjalistycznych,
- ukończenie kursów kwalifikacyjnych (np. pielęgniarstwo operacyjne).

Wykaz dziedzin, w których mogą być prowadzone kursy kwalifikacyjne, ogłasza w odrębnych przepisach minister właściwy do spraw zdrowia.

WAŻNE:

Pielęgniarka, która nie wykonuje zawodu łącznie przez okres dłuższy niż 5 lat w okresie ostatnich 6 lat, a zamierza podjąć jego wykonywanie, ma obowiązek zawiadomić o tym właściwą okręgową radę pielęgniarek i położnych i odbyć trwające nie dłużej niż 6 miesięcy przeszkolenie pod nadzorem innej osoby uprawnionej

do wykonywania zawodu pielęgniarki, legitymującej się co najmniej 5-letnim doświadczeniem zawodowym, zwanej dalej „opiekunem”. Opiekuna wskazuje kierownik podmiotu, w którym odbywa się przeszkolenie.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu.

2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji

Możliwości rozwoju zawodowego i awansu

Pielęgniarka - specjalista pielęgniarstwa operacyjnego ma obowiązek podnoszenia, stałego aktualizowania wiedzy i umiejętności, poprzez różne formy kształcenia podyplomowego, uczestnicząc w szkoleniach specjalizacyjnych, kursach kwalifikacyjnych, kursach specjalistycznych oraz kursach doszkalających.

Proces kształcenia zawodowego można poszerzyć dodatkowo o studia II stopnia.

Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa operacyjnego może awansować na stanowisko:

- pielęgniarki koordynującej lub oddziałowej, nadzorując pracę zespołu pracowników (po nabyciu niezbędnego doświadczenia zawodowego),
- kierownika bloku operacyjnego, nadzorując jego pracę i organizację,
- przełożonej pielęgniarek, naczelniej pielęgniarki lub dyrektora do spraw pielęgniarstwa i organizacji opieki (zależnie od posiadanego stażu pracy oraz kwalifikacji zawodowych).

Praca na stanowiskach kierowniczych wymaga od pielęgniarki – specjalisty pielęgniarstwa operacyjnego poszerzenia kompetencji o zagadnienia związane z zarządzaniem zasobami ludzkimi bądź zarządzaniem w placówkach ochrony zdrowia.

Możliwości potwierdzania kompetencji

Obecnie (2018 r.) kompetencje w zawodzie pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa operacyjnego potwierdza dyplom ukończenia szkolenia specjalizacyjnego z dziedziny pielęgniarstwa operacyjnego, uzyskiwany po ukończeniu szkolenia specjalizacyjnego oraz pozytywnym zdaniu państwowego egzaminu, który odbywa się przed komisją powołaną przez ministra właściwego do spraw zdrowia, na wniosek dyrektora Centrum Kształcenia Podyplomowego Pielęgniarek i Położnych.

Każdy ukończony z pozytywnym wynikiem kurs z różnych dziedzin pielęgniarstwa lub specjalizacja pielęgniarska oraz zdobyte tytuły naukowe w pielęgniarstwie potwierdzane są przez Okręgową Izbę Pielęgniarek i Położnych wpisem do prawa wykonywania zawodu.

Więcej informacji można uzyskać w Bazie Usług Rozwojowych <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl> oraz Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

2.7. Zawody pokrewne

Osoba zatrudniona w zawodzie **pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa operacyjnego** może rozszerzać swoje kompetencje zawodowe w zawodach pokrewnych:

Nazwa zawodu pokrewnego zgodnie z Klasyfikacją zawodów i specjalności	Kod zawodu
Pielęgniarka – specjalista organizacji i zarządzania	222201
Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa anestezyjologicznego i intensywnej opieki	222202
Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa chirurgicznego	222203
Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa epidemiologicznego	222205
Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa geriatrycznego	222206
Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa neonatologicznego	222209

Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa onkologicznego	222211
Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa opieki długoterminowej	222213
Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa opieki paliatywnej	222214
Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa pediatricznego	222215
Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa psychiatrycznego	222216
Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa ratunkowego	222217
Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa rodzinnego	222218
Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa w ochronie zdrowia pracujących	222220

3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE

3.1. Zadania zawodowe

Pracownik w zawodzie **pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa operacyjnego** wykonuje różnorodne zadania, do których należą w szczególności:

- Z1 Przygotowywanie bloku operacyjnego do pracy i prowadzenie dokumentacji medycznej.
- Z2 Przygotowywanie niezbędnych zestawów narzędzi, szwów chirurgicznych, materiałów jednokrotnego użytku.
- Z3 Przyjmowanie sprzętu po sterylizacji.
- Z4 Nadzorowanie sprzątnięcia i dezynfekcji sali operacyjnej przez osoby sprzątające.
- Z5 Przygotowywanie pacjentów do zabiegów operacyjnych.
- Z6 Asystowanie podczas zabiegów operacyjnych.
- Z7 Kontrolowanie jałowości pola operacyjnego²¹.
- Z8 Zabezpieczanie materiału i tkanek do badań, pobranych od pacjentów¹⁷.

3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Organizowanie pracy bloku operacyjnego

Kompetencja zawodowa Kz1: Organizowanie pracy bloku operacyjnego obejmuje zestaw zadań zawodowych Z1, Z2, Z3, Z4, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z1 Przygotowywanie bloku operacyjnego do pracy i prowadzenie dokumentacji medycznej	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
- Zasady postępowania w bloku operacyjnym; - Działanie oraz obsługę sprzętu tworzącego wyposażenie sali operacyjnej i urządzeń specjalistycznych, a także postępowanie ze sprzętem niesprawnym; - Zasady i przepisy BHP, ochrony przeciwpożarowej, ergonomii, ochrony środowiska w zakresie wykonywania procedur medycznych; - Procedury segregacji odpadów; - Techniki operacyjne w poszczególnych jednostkach chorobowych; - Aktualne akty prawne dotyczące rodzajów, zakresu, wzorów dokumentacji medycznej oraz sposobu jej przetwarzania.	- Stosować się do obowiązujących zasad postępowania w bloku operacyjnym; - Obsługiwać sprzęt tworzący wyposażenie sali operacyjnej i inne urządzenia specjalistyczne, zgodnie z instrukcją obsługi oraz zgłaszać sprzęt niesprawny; - Przestrzegać zasad i przepisów BHP, ochrony przeciwpożarowej, ochrony środowiska w zakresie wykonywania procedur medycznych; - Przestrzegać procedur segregacji odpadów; - Przygotowywać sprzęt w zależności od techniki operacyjnej; - Prowadzić dokumentację medyczną zgodnie z obowiązującymi zasadami.

Z2 Przygotowywanie niezbędnych zestawów narzędzi, szwów chirurgicznych, materiałów jednokrotnego użytku	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
- Zastosowanie i przeznaczenie szwów chirurgicznych; - Zastosowanie odpowiednich narzędzi chirurgicznych, materiałów opatrunkowych stosowanych w trakcie operacji; - Sposoby kontroli sprzętu i wyrobów medycznych, leków.	- Przygotowywać odpowiedni rodzaj szwów chirurgicznych; - Przygotowywać odpowiedni rodzaj narzędzi chirurgicznych i materiałów opatrunkowych; - Przeprowadzać, zgodnie z obowiązującymi procedurami, kontrolę sprzętu, wyrobów medycznych i leków.

Z3 Przyjmowanie sprzętu po sterylizacji	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
- Sposoby i metody sterylizacji sprzętu i narzędzi; - Metody kontroli wysterylizowanego sprzętu; - Warunki magazynowania i przechowywania sterylnych materiałów.	- Weryfikować prawidłowość sterylizacji sprzętu i narzędzi; - Kontrolować <u>wskaźniki skuteczności sterylizacji</u>³²; - Nadzorować odpowiednie przechowywanie sterylnych materiałów.

Z4 Nadzorowanie sprzątania i dezynfekcji sali operacyjnej przez osoby sprzątające	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
- Procedury dotyczące sprzątania sali operacyjnej; - Sposoby i metody dezynfekcji sali operacyjnej oraz zastosowanie odpowiednich środków do dezynfekcji; - Metody mycia i dezynfekcji sprzętu medycznego.	- Egzekwować właściwe sprzątanie sali operacyjnej zgodnie z procedurami; - Egzekwować stosowanie odpowiednich sposobów i metod dezynfekcji powierzchni oraz środków do dezynfekcji, zgodnie z zaleceniami; - Egzekwować mycie i dezynfekcję sprzętu medycznego.

3.3. Kompetencja zawodowa Kz2: Organizowanie i uczestniczenie w zabiegach operacyjnych

Kompetencja zawodowa Kz2: Organizowanie i uczestniczenie w zabiegach operacyjnych obejmuje zestaw zadań zawodowych Z5, Z6, Z7, Z8, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z5 Przygotowywanie pacjentów do zabiegów operacyjnych	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
- Procedurę przyjęcie pacjenta na blok operacyjny; - Sposoby ułożenia pacjenta na stole operacyjnym z zastosowaniem materacy i <u>pozycjonerów żelowych</u>²²; - Zasady ochrony radiologicznej pacjenta.	- Przestrzegać procedury przyjęcia pacjenta na blok operacyjny; - Stosować materace i pozycjonery żelowe niezbędne do prawidłowego ułożenia pacjenta na stole operacyjnym, zależnie od rodzaju zabiegu; - Stosować środki ochrony radiologicznej dla pacjenta.

Z6 Asystowanie podczas zabiegów operacyjnych	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
• Metody chirurgicznego mycia i dezynfekcji rąk; • Zasady stosowania środków ochronnych; • Zasady <u>sterylnego</u>¹² przygotowania stołów narzędziowych i ułożenia narzędzi; • Techniki operacyjne oraz zapotrzebowanie na materiały i narzędzia; • Sposoby kontrolowania stanu narzędzi i materiału opatrunkowego; • Wymagania dotyczące pracy pielęgniarki asystującej i pomagającej; • Zastosowanie materiałów hamujących krwawienie; • Zasady postępowania z ostrymi narzędziami jednorazowymi i igłami w zakresie gospodarki odpadami.	• Przeprowadzać chirurgiczne mycie i dezynfekcję rąk; • Stosować środki ochronne; • Przygotowywać sterylne stoły narzędziowe i układać narzędzia; • Dostosowywać ilość, rodzaj materiałów i narzędzi dodatkowych do techniki wykonania operacji; • Kontrolować stan narzędzi i materiału opatrunkowego przed, w trakcie i po zabiegu; • Wykonywać powierzone zadania pielęgniarki operacyjnej (asystującej lub pomagającej); • Przygotowywać odpowiednie materiały hamujące krwawienie; • Postępować z ostrymi narzędziami jednorazowymi i igłami w zakresie gospodarki odpadami.

Z7 Kontrolowanie jałowości pola operacyjnego	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
• Zasady <u>aseptyki</u>³ i <u>antyseptyki</u>²; • Procedury przygotowania i dezynfekcji pola operacyjnego; • Zastosowanie leków, płynów dezynfekcyjnych i infuzyjnych stosowanych podczas wykonywania poszczególnych rodzajach zabiegów; • Zasady zapobiegania <u>zakażeniom szpitalnym</u>³³.	• Stosować zasady aseptyki i antyseptyki; • Przygotowywać materiał opatrunkowy i preparaty do dezynfekcji pola operacyjnego; • Przygotowywać leki, płyny dezynfekcyjne i infuzyjne niezbędne do pracy; • Przestrzegać procedur dotyczących zapobiegania zakażeniom szpitalnym.

Z8 Zabezpieczenie materiału i tkanek do badań, pobranych od pacjentów	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
• Zasady zabezpieczenia materiału, tkanek pobranych do badań, zgodnie z zaleceniami; • Zastosowanie substancji służących do utrwalenia materiałów pobranych do badań; • Zasady dokumentowania materiału do badań.	• Zabezpieczać materiał i tkanki pobrane do badań; • Stosować środki do utrwalania materiałów pobranych do badań; • Rejestrować pobrany materiał do badań.

3.4. Kompetencje społeczne

Pracownik w zawodzie **pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa operacyjnego** powinien posiadać kompetencje społeczne niezbędne do prawidłowego i skutecznego wykonywania zadań zawodowych.

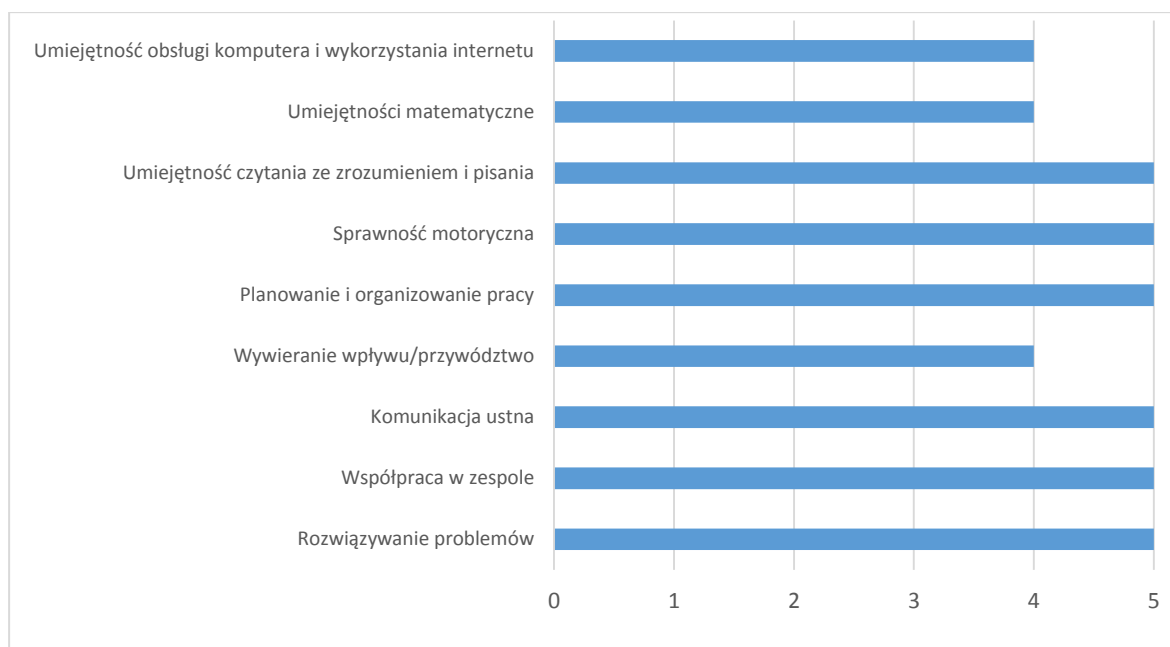
W szczególności pracownik jest gotów do:

- Przestrzegania tajemnicy zawodowej i praw pacjentów.
- Przestrzegania Kodeksu Etyki Zawodowej Pielęgniarki i Położnej Rzeczypospolitej Polskiej.
- Świadczenia usług medycznych zgodnie z aktualną wiedzą medyczną i na najwyższym poziomie.

- Ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe w ramach opieki pielęgniarstwa zgodnie z aktualną wiedzą medyczną, doświadczeniem, systemem wartości pacjenta i jego preferencjami.
- Szanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece.
- Kierowania się zasadami zgodnymi z etyką zawodową i obowiązującymi przepisami, procedurami i standardami w pracy pielęgniarki.
- Wyrażania szacunku i empatii.
- Łagodzenia sytuacji konfliktowych.
- Współpracy i współdziałania.
- Podnoszenia kwalifikacji zawodowych w zakresie ciągłego doskonalenia jakości usług pielęgniarstwa operacyjnego.

3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu

Pracownik powinien mieć zdolność właściwego wykonywania zadań zawodowych i predyspozycje do rozwoju zawodowego. Dlatego wymaga się od niego odpowiednich kompetencji kluczowych. Zostały one zilustrowane w formie profilu (rys. 1) ukazującego ważność kompetencji kluczowych dla zawodu **pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa operacyjnego**.

Rys. 1. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu **pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa operacyjnego**

Uwaga:

Wykaz kompetencji kluczowych opracowano na podstawie wykazu stosowanego w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – projekt PIAAC (OECD).

3.6. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji

Kompetencje zawodowe pracownika w zawodzie **pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa operacyjnego** nawiązują do opisów poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Opis zawodu, zadań zawodowych i wymagań kompetencyjnych może stanowić materiał informacyjny dla przygotowania (lub aktualizacji) opisów kwalifikacji wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK). Więcej informacji:

- Zintegrowany System Kwalifikacji: <https://www.kwalifikacje.gov.pl>
- Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji: <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO

4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie

Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa operacyjnego może pracować w:

- publicznych i niepublicznych zakładach opieki zdrowotnej,
- indywidualnych i grupowych praktykach pielęgniarstwach,
- zakładach opiekuńczo-leczniczych,
- instytutach naukowo-badawczych,
- zawodowych instytucjach samorządowych (związkach zawodowych, samorządach pielęgniarów i położnych),
- instytucjach państwowych (np. Ministerstwo Zdrowia).

Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa operacyjnego może wykonywać swój zawód na podstawie umowy o pracę, umowy cywilno-prawnej, w ramach praktyk zawodowych lub w ramach wolontariatu.

Obecnie (2018 r.) jest to zawód poszukiwany na rynku pracy.

WAŻNE:

Zachęcamy do sprawdzenia dostępnych ofert pracy w **Centralnej Bазie Ofert Pracy:**

<http://oferty.praca.gov.pl>

Natomiast aktualizacje informacji o możliwościach zatrudnienia w zawodzie, przyszłe zapotrzebowanie na dany zawód na rynku pracy oraz dodatkowe informacje można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Ranking (monitoring) zawodów deficytowych i nadwyżkowych:

<http://mz.praca.gov.pl>

<https://www.gov.pl/web/rodzina/zawody-deficytowe-zrownowazone-i-nadwyzkowe>

Barometr zawodów: <https://barometrzwodow.pl>

Wojewódzkie obserwatoria rynku pracy:

Mazowieckie – <http://obserwatorium.mazowsze.pl>

Małopolskie – <https://www.obserwatorium.malopolska.pl>

Lubelskie – <http://lorp.wup.lublin.pl>

Regionalne Obserwatorium Rynku Pracy w Łodzi – <http://obserwatorium.wup.lodz.pl>

Pomorskie – <http://www.porp.pl>

Opolskie – <http://www.obserwatorium.opole.pl>

Wielkopolskie – <http://www.obserwatorium.wup.poznan.pl>

Zachodniopomorskie – <https://www.wup.pl/pl/dla-instytucji/zachodniopomorskie-obserwatorium-ryнку-pracy>

Podlaskie – <http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl>

Zielona Linia. Centrum Informacyjne Służb Zatrudnienia:

<http://zielonalinia.gov.pl>

Portal Prognozowanie Zatrudnienia:

www.prognozowaniezatrudnienia.pl

Portal EU Skills Panorama:

<http://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en>

Europejski portal mobilności zawodowej EURES:

<https://eures.praca.gov.pl>

<https://ec.europa.eu/eures/public/pl/homepage>

4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu

Kształcenie

Instytucje oferujące kształcenie w zawodzie **pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa operacyjnego** to uniwersytety medyczne oraz wyższe szkoły zawodowe (państwowe i niepaństwowe) oraz instytucje prowadzące kształcenie podyplomowe pielęgniarek i położnych.

Uczelnie oferują studia wyższe I i II stopnia na wydziałach pielęgniarstwa w systemie dziennym.

Organizatorami kształcenia podyplomowego, w tym specjalizacji w zawodzie pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa operacyjnego, zgodnie z obowiązującymi obecnie (2018 r.) przepisami prawa, mogą być:

- uczelnie, szkoły prowadzące działalność dydaktyczną i badawczą w dziedzinie nauk medycznych,
- podmioty lecznicze,
- inne podmioty po uzyskaniu wpisu do właściwego rejestru podmiotów prowadzących kształcenie podyplomowe.

Szkolenie

Pielęgniarki mają ustawowy obowiązek stałego aktualizowania wiedzy i umiejętności zawodowych. Instytucje, które oferują szkolenia w zawodzie **pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa operacyjnego** to m.in.:

- Okręgowe Izby Pielęgniarek i Położnych,
- ośrodki kształcenia podyplomowego pielęgniarek i położnych,
- firmy medyczne (szczególnie w zakresie nowego sprzętu i materiałów wprowadzanych na rynek),
- pracodawcy (w ramach szkoleń wewnątrzzakładowych).

Wykaz dziedzin, w których mogą być prowadzone kursy kwalifikacyjne, ogłasza w odrębnych przepisach minister właściwy do spraw zdrowia. Natomiast przykładowa tematyka szkoleń specjalistycznych może obejmować takie zagadnienia, jak:

- prowadzenie resuscytacji krążeniowo-oddechowej²⁴,
- endoskopia,
- leczenie ran.

Dodatkowo pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa operacyjnego może aktualizować swoją wiedzę poprzez uzyskanie doświadczenia w pracy, udział w konferencjach naukowych, sympozjach, warsztatach, odczytach, jak również poprzez samokształcenie.

WAŻNE:

Więcej informacji o instytucjach oferujących kształcenie, szkolenie i/lub walidację kompetencji w ramach zawodu można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Szkolnictwo wyższe:

www.wybierzstudia.nauka.gov.pl

Szkolnictwo zawodowe:

<https://www.ore.edu.pl/category/ksztalcenie-zawodowe-i-ustawiczne>

<http://doradztwo.ore.edu.pl/wybieram-zawod>

<https://zrp.pl>

Szkolenia zawodowe:

Rejestr Instytucji Szkoleniowych – <http://www.stor.praca.gov.pl/portal/#/ris>

Baza Usług Rozwojowych – <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl>

Okręgowe Izby Pielęgniarek i Położnych: <http://nipip.pl/kontakt/kontakt-oipip>

Inne źródła danych:

Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji – <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>
Bilans Kapitału Ludzkiego – <https://bkl.parp.gov.pl>
Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji – <http://www.frse.org.pl>, <http://europass.org.pl>
Learning Opportunities and Qualifications in Europe – <https://ec.europa.eu/ploteus>

4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów

Wynagrodzenie (2018 r.) osób pracujących w zawodzie **pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa operacyjnego** waha się od 2500 zł do 7000 zł brutto miesięcznie w przeliczeniu na jeden etat. Większość pielęgniarek operacyjnych osiąga zarobki w dolnej części tego przedziału.

Wynagrodzenie osób pracujących na stanowisku pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa operacyjnego jest zróżnicowane i uzależnione od kilku czynników, m.in.:

- stażu pracy,
- wykształcenia,
- umiejscowienia geograficznego danego zakładu pracy,
- stopnia specjalizacji szpitala będącego zakładem pracy,
- rodzaju pracodawcy (prywatny, publiczny),
- sytuacji na lokalnym rynku pracy.

Wynagrodzenie miesięczne brutto pielęgniarek operacyjnych zajmujących stanowiska kierownicze waha się najczęściej w granicach od 4000 zł do 7000 zł.

Zatrudnienie w prywatnych klinikach chirurgii jednego dnia i medycyny estetycznej zapewnia ponadprzeciętne wynagrodzenia, często w przedziale od 4000 zł do 7000 zł brutto. W zawodzie można spotkać się z praktyką pracy wykraczającą poza jeden etat, w kilku miejscach pracy.

WAŻNE:

Zarobki osób wykonujących dany zawód/grupę zawodów są orientacyjne i mogą szybko stracić aktualność. Dlatego na bieżąco należy sprawdzać, jakie zarobki oferuje rynek pracy, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Wynagrodzenie w Polsce według danych GUS:

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy>

Przykładowe portale informujące o zarobkach:

<https://wynagrodzenia.pl/gus>

<https://wynagrodzenia.pl/kategoria/zarobki-na-stanowiskach-i-szczegolach>

<https://sedlak.pl/raporty-placowe>

<https://zarobki.pracuj.pl>

<https://www.forbes.pl/ogolnopolskie-badanie-wynagrodzen>

<https://www.kariera.pl/wynagrodzenia>

4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie

W zawodzie **pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa operacyjnego** możliwe jest zatrudnienie osób niepełnosprawnych.

Warunkiem niezbędnym jest identyfikacja indywidualnych barier i dostosowanie technicznych i organizacyjnych warunków środowiska oraz stanowiska pracy do potrzeb zatrudnienia osób:

- z wadami i dysfunkcją wzroku (04-O), w przypadku możliwości skorygowania ich szklami optycznymi lub soczewkami kontaktowymi,
- z dysfunkcją narządu słuchu (03-L) – pod warunkiem, że niepełnosprawność ta jest możliwa do skorygowania za pomocą aparatów słuchowych,
- z innymi rodzajami niepełnosprawności wynikającymi z chorób układu krążenia, oddechowego, pokarmowego, moczowo-płciowego i in. – pod warunkiem, że praca nie wymaga znacznego wysiłku fizycznego lub jest zorganizowana w taki sposób, aby pracownik miał możliwość

regularnego przyjmowania leków i dokonywania niezbędnych zabiegów pielęgnacyjno-medycznych (np. zastrzyków insulinowych).

WAŻNE:

Decyzja o zatrudnieniu osoby z jakimkolwiek rodzajem niepełnosprawności może być podjęta wyłącznie po indywidualnej konsultacji z lekarzem medycyny pracy.

5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)

Europejska klasyfikacja umiejętności/kompetencji, kwalifikacji i zawodów (European Skills/Competences, Qualifications and Occupations – ESCO) jest narzędziem łączącym rynek edukacji z rynkiem pracy. ESCO jest częścią strategii „Europa 2020”. W klasyfikacji określono i uszeregowano umiejętności, kompetencje, kwalifikacje i zawody istotne dla unijnego rynku pracy oraz kształcenia i szkolenia. Tworzenie europejskiego rynku pracy, a w przyszłości wspólnego obszaru kształcenia ustawicznego wymaga, aby zdobywane przez jednostki umiejętności oraz kwalifikacje były zrozumiałe oraz łatwo porównywalne między krajami, a także – by promowały mobilność wśród pracowników.

Obecnie (2018 r.) klasyfikacja ESCO jest dostępna w 27 językach (w 24 językach UE, islandzkim, norweskim i arabskim) za pośrednictwem platformy ESCO:

<https://ec.europa.eu/esco/portal/home>

Klasyfikacja ESCO została oparta na trzech filarach i pokazuje w sposób systematyczny relacje między nimi:

- **Zawody:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/occupation>
- **Umiejętności/Kompetencje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/skill>
- **Kwalifikacje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/qualification>

6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE

Podstawowe regulacje prawne:

Stan prawny na dzień: 31.10.2018 r.

- Ustawa z dnia 27 października 2017 r. o podstawowej opiece zdrowotnej (Dz. U. poz. 2217, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 986, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 123, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 1 lipca 2011 r. o samorządzie zawodowym pielęgniarek i położnych (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 916).
- Ustawa z dnia 28 kwietnia 2011 r. o systemie informacji w ochronie zdrowia (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1845, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 160, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1265, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 28 lutego 2017 r. w sprawie rodzaju i zakresu świadczeń zapobiegawczych, leczniczych i rehabilitacyjnych udzielanych przez pielęgniarkę albo położną samodzielnie bez zlecenia lekarskiego (Dz. U. poz. 497).

- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 30 września 2016 r. w sprawie kształcenia podyplomowego pielęgniarek i położnych (Dz. U. poz. 1761).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji o charakterze zawodowym – poziomy 1–8 (Dz. U. poz. 537).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie rodzajów, zakresu i wzorów dokumentacji medycznej oraz sposobu jej przetwarzania (Dz. U. poz. 2069).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 227).
- Rozporządzenie Ministra zdrowia z dnia 12 grudnia 2013 r. w sprawie wykazu dziedzin mających zastosowanie w ochronie zdrowia, w których może być prowadzona specjalizacja i kursy kwalifikacyjne (Dz. U. poz. 1562).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 22 listopada 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu leczenia szpitalnego (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 2295, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 6 czerwca 2013 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy wykonywaniu prac związanych z narażeniem na zranienie ostrymi narzędziami używanymi przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych (Dz. U. poz. 696).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 18 sierpnia 2011 r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 753).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 lipca 2011 r. w sprawie kwalifikacji wymaganych od pracowników na poszczególnych rodzajach stanowisk pracy w podmiotach leczniczych niebędących przedsiębiorcami (Dz. U. Nr 151, poz. 896).

Literatura branżowa:

- Brongel L.: Złota godzina. Wydawnictwo Medyczne, Kraków 2007.
- Bulanda M., Wójkowska-Mach J. (red.): Zakażenia szpitalne w jednostkach opieki zdrowotnej. PZWL, Warszawa 2016.
- Ciuruś M.: Pielęgniarstwo operacyjne. Makmed, Lublin 2007.
- Ciuruś M.: Procedury higieny w placówkach ochrony zdrowia. Instytut Problemów Ochrony Zdrowia, Warszawa 2013.
- Czarnecka Z., Malińska W.: Instrumentarium i przebieg zabiegów w chirurgii, ginekologii i urologii. Makmed, Lublin 2006.
- Czerwiński J., Małkowski P.: Medycyna transplantacyjna dla pielęgniarek. PZWL, Warszawa 2017.
- Kózka M., Płaszewska-Żywko L. (red.): Procedury pielęgniarstwa. PZWL, Warszawa 2009.
- Łukieńczyk T. (red. wyd. pol.): Pielęgniarstwo operacyjne. Urban & Partner, Wrocław 2010.
- Walewska E. (red.): Podstawy pielęgniarstwa chirurgicznego. Wydanie II. PZWL, Warszawa 2014.
- Walewska E., Ściśło L. (red.): Procedury pielęgniarstwa w chirurgii. PZWL, Warszawa 2012.

Zasoby internetowe [dostęp: 31.10.2018]:

- Baza danych standardów kwalifikacji/kompetencji zawodowych i modułowych programów szkoleń: <ftp://kwalifikacje.praca.gov.pl>
- Centrum Kształcenia Podyplomowego Pielęgniarek i Położnych: <http://www.ckppip.edu.pl/>
- Europejskie Stowarzyszenie Pielęgniarek Operacyjnych: <https://www.eorna.eu>
- Karkonoskie Stowarzyszenie Instrumentariuszek: <http://www.ksi.jgora.pl>
- Ministerstwa Zdrowia: <https://www.gov.pl/zdrowie>
- Naczelna Izba Pielęgniarek i Położnych: <https://nipip.pl>
- Ogólnopolskie Stowarzyszenie Instrumentariuszek: <http://www.osibialystok.pl>
- Projekt Zintegrowany System Kwalifikacji: <http://kwalifikacje.edu.pl>
- Portal Asystent BHP: <https://asystentbhp.pl>
- Rynek Zdrowia: <http://www.rynekzdrowia.pl>

- Służba Zdrowia: <http://www.sluzbazdrowia.com.pl>
- Standardy orzecznictwa lekarskiego ZUS: <http://www.zus.pl/lekarze/publikacje/standardy-orzecznictwa-lekarskiego-zus>
- Standardy pielęgniarstwa praktyki klinicznej w dziedzinie pielęgniarstwa operacyjnego: <http://pielegniarki.com.pl/article/standard-pielegniarskiej-praktyki-klinicznej-w-dziedzinie-pielegniarstwa-operacyjnego>
- Wyszukiwarka opisów zawodów: <http://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/klasyfikacja-zawodow-i-specjalnosci/wyszukiwarka-opisow-zawodow>

7. SŁOWNIK POJĘĆ

7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)

Nazwa pojęcia	Definicja pojęcia
Awans zawodowy	Wyróżnia się dwa podstawowe rodzaje awansu – pionowy oraz poziomy. Awans pionowy oznacza zmianę stanowiska na wyższe w hierarchii przedsiębiorstwa/organizacji oraz przyznanie wyższego wynagrodzenia i poszerzenie uprawnień, np. awans polegający na osiągnięciu wyższego stopnia wymagań formalnych w policji, w wojsku, mianowanie na wyższy stopień – awans nauczycielski. Awans poziomy oznacza zmianę stanowiska niepociągającą za sobą zmiany pozycji pracownika w hierarchii firmy, np. objęcie dodatkowego stanowiska przez pracownika, powierzenie nowych zadań, rozszerzenie uprawnień i zakresu podejmowanych decyzji.
Czynności zawodowe	Są to działania podejmowane w ramach zadania zawodowego i dające efekt w postaci realizacji celu przewidzianego w zadaniu zawodowym.
Edukacja formalna	Kształcenie realizowane przez publiczne i niepubliczne szkoły oraz inne podmioty systemu oświaty, uczelnie oraz inne podmioty systemu szkolnictwa wyższego w ramach programów, które prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych oraz kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych (zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym) albo kwalifikacje w zawodzie (zgodnie z przepisami oświatowymi).
Edukacja pozaformalna	Kształcenie i szkolenie realizowane w ramach programów, które nie prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych lub kwalifikacji właściwych dla edukacji formalnej.
Efekty uczenia się	Wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne nabyte w procesie uczenia się (w ramach edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne).
Europejskie Ramy Kwalifikacji (ERK)	Przyjęta w Unii Europejskiej struktura i opis poziomów kwalifikacji umożliwiające porównanie kwalifikacji uzyskiwanych w różnych państwach. W ERK wyróżniono 8 poziomów kwalifikacji opisywanych za pomocą efektów uczenia się (wiedza, umiejętności i kompetencje). ERK stanowi układ odniesienia do krajowych ram kwalifikacji, w tym do PRK.
Kody niepełnosprawności	Są symbolami rodzaju schorzenia, które ma decydujący wpływ na to, do jakich prac osoba niepełnosprawna może być kierowana, a do jakich nie powinna ze względu na jej zdrowie i skuteczność pracy na danym stanowisku. Podstawowe kody niepełnosprawności: 01-U upośledzenie umysłowe, 02-P choroby psychiczne, 03-L zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu, 04-O choroby narządu wzroku, 05-R upośledzenie narządu ruchu, 06-E epilepsja, 07-S choroby układu oddechowego i krążenia, 08-T choroby układu pokarmowego, 09-M choroby układu moczowo-płciowego, 10-N choroby neurologiczne, 11-I inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego, 12-C całościowe zaburzenia rozwojowe.
Kompetencje społeczne	Jest to rozwinięta w toku uczenia się zdolność kształtowania własnego rozwoju oraz autonomicznego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu zawodowym i społecznym, z uwzględnieniem etycznego kontekstu własnego postępowania.

Kompetencje kluczowe	Są to kompetencje (połączenie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) integracji społecznej i zatrudnienia potrzebne w życiu zawodowym i pozazawodowym oraz do bycia aktywnym obywatelem. Na potrzeby opracowania informacji o zawodach wyróżniono 9 kompetencji, które zostały wybrane i pogrupowane ze zbioru 15 kompetencji kluczowych wyodrębnionych w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – Projekt PIAAC prowadzonym cyklicznie przez OECD.
Kompetencja zawodowa	Jest to układ wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do wykonywania, w ramach wydzielonego zakresu pracy w zawodzie zestawu zadań zawodowych. Posiadanie jednej lub kilku kompetencji zawodowych powinno umożliwić zatrudnienie na co najmniej jednym stanowisku pracy w zawodzie.
Kwalifikacja	Oznacza zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych nabytych w edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w procesie walidacji oraz formalnie potwierdzone przez uprawniony podmiot certyfikujący. W Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji wyodrębniono 4 rodzaje kwalifikacji: pełne, częściowe, rynkowe i uregulowane.
Polska Rama Kwalifikacji (PRK)	Opis ośmiu wyodrębnionych w Polsce poziomów kwalifikacji odpowiadających odpowiednim poziomom Europejskich Ram Kwalifikacji sformułowany za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się dla kwalifikacji na poszczególnych poziomach ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.
Potwierdzanie kompetencji	Jest to proces polegający na sprawdzeniu, czy kompetencje wymagane dla danej kwalifikacji zostały osiągnięte. Terminy o podobnym znaczeniu: „walidacja”, „egzaminowanie”. Proces ten prowadzi do certyfikacji – wydania przez upoważnioną instytucję „dyplomu”, „świadectwa”, „certyfikatu”.
Sektorowa Rama Kwalifikacji (SRK)	Opis poziomów kwalifikacji funkcjonujących w danym sektorze lub branży; poziomy Sektorowych Ram Kwalifikacji odpowiadają odpowiednim poziomom Polskiej Ramy Kwalifikacji.
Sprawności sensomotoryczne	Są to sprawności związane z funkcjonowaniem narządów zmysłów (wzroku, słuchu, smaku, powonienia, dotyku) oraz narządu ruchu (sprawność rąk, precyzja ruchów rąk, sprawność nóg, koordynacja wzrokowo-ruchowa itp.).
Stanowisko pracy	Jest to miejsce pracy w strukturze organizacyjnej, np. przedsiębiorstwa, instytucji, organizacji, w ramach którego pracownik wykonuje zadania zawodowe stale lub okresowo. Do prawidłowego wykonywania zadań na danym stanowisku pracy konieczne jest posiadanie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych właściwych dla kompetencji zawodowych wyodrębnionych w zawodzie.
Tytuł zawodowy	Jest przyznawany osobie, która udowodniła, że posiada określony zasób wiedzy i umiejętności potrzebny do wykonywania danego zawodu. W niektórych grupach zawodowych (technicy, lekarze, rzemieślnicy) istnieją ustawowo zadekretowane nazwy i hierarchie tych tytułów, podczas gdy w innych nie ma takich systemów. Przykładowo tytuły zawodowe uzyskiwane w szkołach i placówkach oświaty to: robotnik wykwalifikowany i technik, w rzemiośle: uczeń, czeladnik, mistrz, w kulturze fizycznej: trener, instruktor, menedżer sportu.
Umiejętności	Jest to przyswojona w procesie uczenia się zdolność do wykonywania zadań i rozwiązywania problemów właściwych dla dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Uprawnienia zawodowe	Oznaczają posiadanie prawa do wykonywania czynności zawodowych (zawodu), do których dostęp jest ograniczony poprzez przepisy prawne przewidujące konieczność posiadania odpowiedniego wykształcenia, spełnienia wymagań kwalifikacyjnych lub innych dodatkowych wymagań.
Uczenie się nieformalne	Uzyskiwanie efektów uczenia się poprzez różnego rodzaju aktywność poza edukacją formalną i edukacją pozaformalną, w tym poprzez samouczenie się i doświadczenie uzyskane w pracy.
Walidacja	Oznacza sprawdzenie czy osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, niezależnie od sposobu uczenia się (edukacja formalna, pozaformalna i uczenie się nieformalne) tej osoby, osiągnęła wyodrębnioną część lub całość efektów uczenia się wymaganych dla tej kwalifikacji.
Wiedza	Jest to zbiór opisów obiektów i faktów, zasad, teorii oraz praktyk przyswojonych w procesie uczenia się, odnoszących się do dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.

Wykształcenie	Oznacza rezultat procesu kształcenia w zakresie ogólnym i specjalistycznym charakteryzowany na podstawie: – poziomu wykształcenia odpowiadającego poziomowi ukończonej szkoły (np. wykształcenie: podstawowe, gimnazjalne, ponadpodstawowe, ponadgimnazjalne, czeladnicze, policealne, wyższe (pierwszy, drugi i trzeci stopień), – profilu wykształcenia (ukończonej szkoły) lub dziedziny wykształcenia (kierunek lub kierunek i specjalność ukończonej szkoły wyższej lub wyższej szkoły zawodowej).
Zadanie zawodowe	Jest to logiczny wycinek lub etap pracy w ramach zawodu o wyraźnie określonym początku i końcu wykonywany na stanowisku pracy. Na zadanie zawodowe składa się układ czynności zawodowych powiązanych jednym celem, kończący się określonym wytworem, usługą lub istotną decyzją. W wyniku podziału pracy każdy zawód różni się wykonywanymi zadaniami, na które składają się czynności zawodowe.
Zawód	Jest to zbiór zadań zawodowych wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji i kompetencji (wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło utrzymania.
Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK)	Wyodrębniona część Krajowego Systemu Kwalifikacji, w której obowiązują określone w ustawie standardy opisywania kwalifikacji oraz przypisywania poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji, zasady włączania kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji i ich ewidencjonowania w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (ZRK), a także zasady i standardy certyfikowania kwalifikacji oraz zapewniania jakości nadawania kwalifikacji. Informacje o ZSK są dostępne pod adresem: https://www.kwalifikacje.gov.pl
Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji (ZRK)	Rejestr publiczny prowadzony w systemie teleinformatycznym ewidencjonujący kwalifikacje włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Informacje o ZRK są dostępne pod adresem: https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl

7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)

Lp.	Nazwa pojęcia	Definicja	Źródło
1	Ambulatorium	Miejsce, w którym wykonywane są zabiegi niewymagające przebywania pacjenta w bloku operacyjnym.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Ciurus M.: Procedury higieny w placówkach ochrony zdrowia. Instytut Problemów Ochrony Zdrowia, Warszawa 2013
2	Antyseptyka	Postępowanie odkażające w celu zniszczenia drobnoustrojów metodami fizycznymi i chemicznymi.	Ciurus M.: Procedury higieny w placówkach ochrony zdrowia. Instytut Problemów Ochrony Zdrowia, Warszawa 2013
3	Aseptyka	Postępowanie mające na celu niedopuszczenie do zakażenia, polegające na posługiwaniu się materiałem i narzędziami wyjałowionymi.	Ciurus M.: Pielęgniarstwo operacyjne. Makmed, Lublin 2007
4	Blok operacyjny	Wydzielona komórka organizacyjna szpitala, w której przeprowadzane są zabiegi operacyjne.	Ciurus M.: Pielęgniarstwo operacyjne. Makmed, Lublin 2007
5	Centralna sterylizatornia	Jedno z ważniejszych pomieszczeń placówek medycznych – w nim odbywają się działania eliminujące zakażenia szpitalne poprzez mycie, czyszczenie, dezynfekcję i sterylizację (czyli wyjaławianie) sprzętu.	Ciurus M.: Procedury higieny w placówkach ochrony zdrowia. Instytut Problemów Ochrony Zdrowia, Warszawa 2013
6	Chirurgia jednego dnia	Ograniczony do minimum pobyt pacjenta w szpitalu, trwający do 24 godzin. W tym czasie chory zostaje przyjęty na oddział, ma wykonany zabieg, po którym wychodzi do domu.	http://www.poradnikzdrowie.pl/sprawdz-sie/niezbednik-pacjenta/chirurgia-jednego-dnia-czyli-operacja-i-do-domu_39749.html [dostęp: 31.10.2018]

7	Dezynfekcja	Polega na zredukowaniu liczby drobnoustrojów do bezpiecznego poziomu.	https://www.dezynfekcja24.com/Dezynfekcja-chelp-pol-130.html [dostęp: 31.10.2018]
8	Diatermia chirurgiczna	Urządzenie medyczne do przecinania i zamykania tkanek.	Ciurus M.: Pielęgniarstwo operacyjne. Makmed, Lublin 2007
9	Endoskopia	Zabiegi operacyjne polegające na wprowadzeniu do jam ciała narzędzi, wyposażonych w optykę i źródło światła, w celu rozpoznania i leczenia chorób.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Ciurus M.: Pielęgniarstwo operacyjne. Makmed, Lublin 2007
10	Instrumentarium specjalistyczne	Narzędzia chirurgiczne i sprzęt niezbędny do wykonania specjalistycznych zabiegów operacyjnych.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Ciurus M.: Pielęgniarstwo operacyjne. Makmed, Lublin 2007
11	Instrumentowanie	Asystowanie lekarzowi do zabiegu operacyjnego – wykonywanie poleceń dotyczących podawania narzędzi, materiałów i leków.	Ciurus M.: Pielęgniarstwo operacyjne. Makmed, Lublin 2007
12	Jałowość	Stan, w którym przedmioty (np. narzędzia, płyny, leki) nie mają na swej powierzchni lub nie zawierają żywych drobnoustrojów. Inaczej sterylność.	https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/jalowosc;3916496.html [dostęp: 31.10.2018]
13	Kolumna chirurgiczna	Mobilne, podwieszone pod sufitem sali operacyjnej regały, na których umieszcza się aparaturę medyczną.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Ciurus M.: Pielęgniarstwo operacyjne. Makmed, Lublin 2007
14	Kolumna endoskopowa	Zawiera zestaw urządzeń medycznych, w skład których wchodzi: monitor, sterownik kamery, głowica kamery, optyka, źródło światła, światłowód, pompa ssąco-płuczająca.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Ciurus M.: Pielęgniarstwo operacyjne. Makmed, Lublin 2007
15	Lampa operacyjna	Umieszczona nad stołem operacyjnym, zapewnia optymalne oświetlenie pola operacyjnego.	Ciurus M.: Pielęgniarstwo operacyjne. Makmed, Lublin 2007
16	Laser	Zastępuje skalpele na sali operacyjnej, pozwalając na skuteczniejsze ograniczenie krwawienia pooperacyjnego oraz umożliwiając dotarcie do trudno dostępnych miejsc.	https://laserowezabiegi.pl/lasery-w-chirurgii-ogolnej [dostęp: 31.10.2018]
17	Materiał i tkanki do badań, pobrane od pacjenta	Tkanki, płyny, wydzieliny pobrane od pacjenta do przeprowadzenia badań w celu wyznaczenia dalszego etapu leczenia.	http://www.medonet.pl/zdrowie,badanie-histopatologiczne---przebieg-i-przygotowanie,artykul,1726372.html [dostęp: 31.10.2018]
18	Mikroskop operacyjny	Urządzenie stosowane podczas operacji w celu uwidocznienia i powiększenia struktur.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Ciurus M.: Pielęgniarstwo operacyjne. Makmed, Lublin 2007
19	Nóż harmoniczny	Narzędzie do rozdzielania tkanek i hamowania krwawienia.	https://medtube.pl/chirurgia-ogolna [dostęp: 31.10.2018]
20	Nóż ultradźwiękowy	Urządzenie stosowane w chirurgii do cięcia tkanek (lub ich destrukcji) za pomocą ultradźwięków.	Ciurus M.: Pielęgniarstwo operacyjne. Makmed, Lublin 2007
21	Pole operacyjne	Miejsce na ciele pacjenta, będące przedmiotem operacji.	Ciurus M.: Pielęgniarstwo operacyjne. Makmed, Lublin 2007

22	Pozycjonery żelowe	Służą do bezpiecznego ułożenia pacjenta w pozycjach wymaganych do przeprowadzenia określonych zabiegów. Zapobiegają powstawaniu odleżyn.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Ciurus M.: Pielęgniarstwo operacyjne. Makmed, Lublin 2007
23	Protokół pielęgniarstwa operacyjnego	Dokumentacja prowadzona przez pielęgniarki operacyjne, potwierdzająca użyte podczas zabiegu materiały, leki, sprzęt, implanty, pobrane materiały.	Ciurus M.: Pielęgniarstwo operacyjne. Makmed, Lublin 2007
24	Resuscytacja krążeniowo-oddechowa	Zespół czynności stosowanych u pacjenta, u którego wystąpiło zatrzymanie krążenia, czyli ustanie czynności serca z utratą świadomości i bezdechem.	http://www.prc.krakow.pl/wyt2015/2_BLS.pdf [dostęp: 31.10.2018]
25	Sala hybrydowa	Sala, w której przeprowadzane zabiegi wymagają współpracy lekarzy różnych specjalności, łączy w sobie elementy pracowni radiologicznej i sali operacyjnej.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Ciurus M.: Pielęgniarstwo operacyjne. Makmed, Lublin 2007
26	Sterylizacja	Działanie polegające na niszczeniu drobnoustrojów i ich przetrwalników metodami fizycznymi (wysoka temperatura, promieniowanie nadfioletowe) i chemicznymi (alkohol).	https://www.ekologia.pl/wiedza/slowniki/leksykon-ekologii-i-ochrony-srodowiska/sterylizacja [dostęp: 31.10.2018]
27	Stół operacyjny	Stół, na którym wykonuje się zabiegi operacyjne. Charakteryzuje się możliwością dowolnego ułożenia pacjenta.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Ciurus M.: Pielęgniarstwo operacyjne. Makmed, Lublin 2007
28	Szwy chirurgiczne	Nici umożliwiające zamknięcie rany operacyjnej.	Ciurus M.: Pielęgniarstwo operacyjne. Makmed, Lublin 2007
29	Środki ochronne	Urządzenia lub wyposażenie noszone bądź trzymane przez daną osobę w celu ochrony przed zagrożeniami mogącymi mieć wpływ na jej zdrowie lub bezpieczeństwo pracy.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie https://m.ciop.pl/CiOPPortalWAR/appmanager/ciop/pl?_nfpb=true&_pageLabel=P12600148111342798606193&html_tresc_root_id=1361&html_tresc_id=1659&html_klucz=1356&html_klucz_spis [dostęp: 31.10.2018]
30	Urządzenie do odsysania	Służy do odsysania wydzielin, płynów z pola operacyjnego.	Ciurus M.: Pielęgniarstwo operacyjne. Makmed, Lublin 2007
31	Wiertarka medyczna	Przeznaczona do wkręcania śrub, drutów, wykonywania otworów. Stosowana w chirurgii układu kostnego. Inna potoczna nazwa – napęd.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Ciurus M.: Pielęgniarstwo operacyjne. Makmed, Lublin 2007
32	Wskaźniki skuteczności sterylizacji	Umożliwiają bezpośrednią ocenę skuteczności procesu sterylizacji.	https://mikrolab.waw.pl/kontrola-sterylizacji [dostęp: 31.10.2018]
33	Zakażenia szpitalne	Zakażenie, które wystąpiło w związku z udzielaniem świadczeń zdrowotnych.	Bulanda M., Wójkowska-Mach J. (red.): Zakażenia szpitalne w jednostkach opieki zdrowotnej. PZWL, Warszawa 2016
34	Zespół operacyjny	Grupa specjalistów, w skład której wchodzi lekarz operator, lekarz asystujący, pielęgniarka asystująca, pielęgniarka pomagająca, lekarz anestezjolog, pielęgniarka anestezjologiczna.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Ciurus M.: Pielęgniarstwo operacyjne. Makmed, Lublin 2007

ZASTOSOWANIE INFORMACJI O ZAWODACH

Wsparcie dla pracowników i klientów instytucji rynku pracy w zakresie:

- skutecznego podejmowania decyzji dotyczących wyboru zawodu, pracy/zatrudnienia,
- nabywania nowych lub rozszerzania już posiadanych kompetencji zawodowych,
- zmiany kwalifikacji zawodowych zgodnie z potrzebami rynku pracy,
- dopasowywania treści szkoleń kontraktowanych przez urzędy pracy do potrzeb rynku pracy.

Wsparcie dla różnych grup interesariuszy w zakresie:

- poradnictwa i doradztwa zawodowego,
- tworzenia i aktualizacji ofert szkoleniowych dla rynku pracy,
- dostosowania oferty kształcenia zawodowego do wymagań rynku pracy,
- tworzenia i aktualizacji opisów stanowisk pracy,
- przygotowania lub aktualizacji opisu kwalifikacji rynkowych wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.